

Vlada Republike Sjeverne Makedonije
Ministarstvo financija

Nacionalni proračunski okvir
– Organski zakon o proračunu

Ministarstvo financija

Tanja Tripunova,
državna savjetnica za proračun

Nacionalni proračunski okvir

➤ Novim **Organskim zakonom o proračunu** (donesenim 15. 9. 2022.) uređuju se sljedeća područja:

- ✓ registar javnih tijela
- ✓ fiskalna pravila i načela
- ✓ fiskalno vijeće
- ✓ proračunske kategorizacije
- ✓ srednjoročno planiranje i proračunski cirkular/ciklus
- ✓ fiskalna strategija
- ✓ integrirani informacijski sustav za upravljanje financijama (IFMIS)
- ✓ poboljšanje transparentnosti

Nacionalni proračunski okvir – Zakon o proračunu

Registar javnih tijela – članak 4.

Nacionalni proračunski okvir – Zakon o proračunu – članak 10.

Fiskalna pravila

- deficit opće vlade $\leq 3\%$ nominalnog BDP-a
- ukupni dug opće vlade $\leq 60\%$ nominalnog BDP-a
- zajamčeni javni dug $\leq 15\%$ nominalnog BDP-a

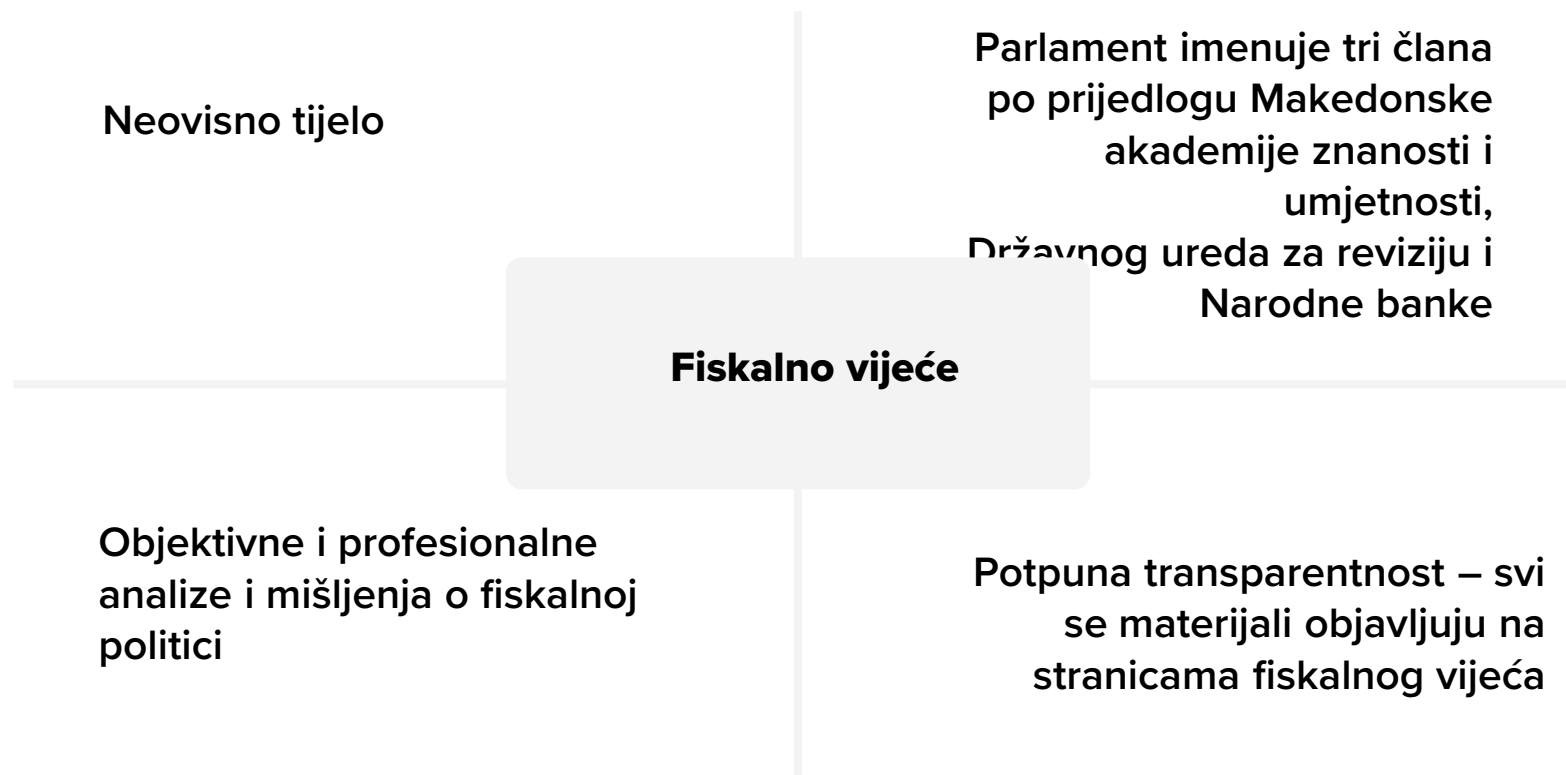
U slučaju bilo kakvih odstupanja od fiskalnih pravila Vlada je obvezna pružiti jasno objašnjenje Parlamentu u sljedećem proračunu ili revidiranom proračunu ili u prvoj sljedećoj fiskalnoj strategiji.

Odstupanja od fiskalnih pravila

- Zakonom je utvrđeno da je za prevladavanje pojedinih događaja kao što su
- prirodne katastrofe i vanjski šokovi na nacionalnu sigurnost ili život i zdravlje ljudi,
- izvanredno stanje ili krize te
- intenzivni financijski i gospodarski šokovi uz negativan ili vrlo slab realni godišnji rast BDP-a blizu nule, potrebna značajna podrška fiskalne politike.

Nacionalni proračunski okvir – Zakon o proračunu

➤ Fiskalno vijeće (članak 11.)

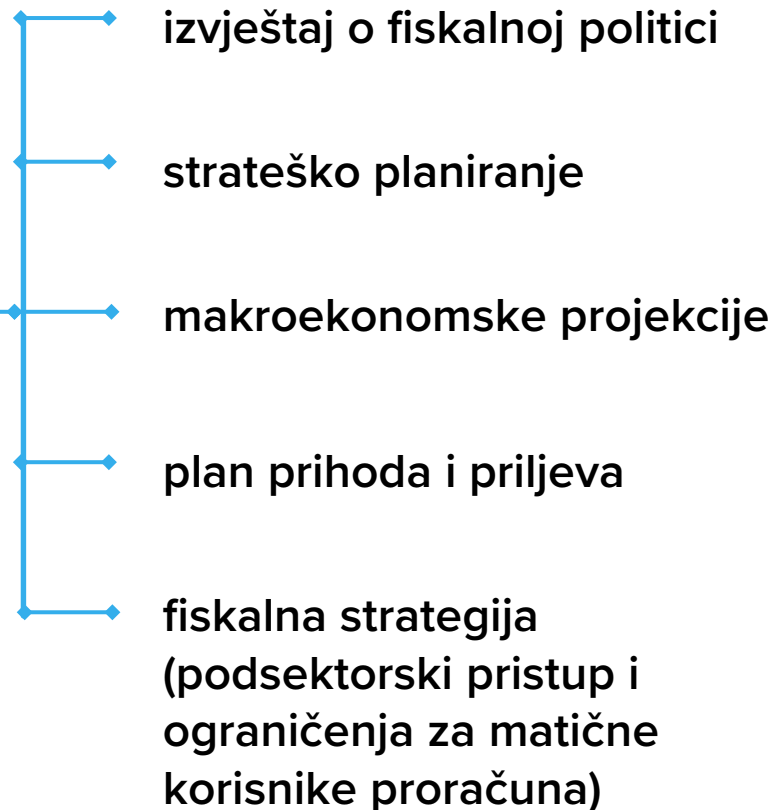

Nacionalni proračunski okvir – Zakon o proračunu
članak 5.:
Proračunska kategorizacija

Vrsta kategorizacije	Definicija
1. Organizacijska kategorizacija	proračunski korisnici u hijerarhijskoj organizacijskoj strukturi povezanih ili međusobno koordiniranih tijela (matični proračunski korisnik, segmentni i proračunski korisnik)
2. Ekonomska kategorizacija	kategorizacija prihoda i drugih priljeva prema njihovoj naravi te izdataka i drugih odljeva prema njihovoj ekonomskoj svrsi
3. Funkcionalna kategorizacija	kategorizacija proračunskih izdataka i drugih odljeva prema njihovoj funkcionalnoj svrsi te specifičnim i općim ciljevima u skladu s prihvaćenom internacionalnom kategorizacijom koju definiraju Ujedinjeni narodi
4. Programska kategorizacija	kategorizacija proračuna prema politikama, programima, potprogramima i projektima ili aktivnostima kako je definirano planiranjem
5. Kategorizacija prema izvorima financiranja	kategorizacija prihoda i drugih priljeva u skupine prema vezi s posebnim vrstama i svrhama izdataka i drugih odljeva

Nacionalni proračunski okvir – Zakon o proračunu

➤ Srednjoročno planiranje proračuna (članci 12. – 20.)

Nacionalni proračunski okvir

Fiskalna strategija

Vremenski okvir

- rok za izradu i objavu fiskalne strategije Ministarstva financija je najkasnije do 15. siječnja/januara
- Ministarstvo financija dostavlja cirkular matičnim korisnicima proračuna
- Vlada usvaja osnovni scenarij i nove inicijative najkasnije do 15. travnja/aprila
- Vlada usvaja fiskalnu strategiju s ograničenjima za matične korisnike proračuna najkasnije do 30. travnja/aprila
- Parlament pregledava fiskalnu strategiju najkasnije do 20. lipnja/juna

Sadržaj

- makroekonomski indikatori/razvoji
- izvršenje državnog i lokalnih proračuna
- projekcija državnog i lokalnih proračuna za sljedećih 5 godina
- ograničenje izdataka za korisnike proračuna
- opis svake politike i programa
- sažetak javne politike
- makrofiskalni rizici
- poštovanje/odstupanje od fiskalnih pravila i ciljeva
- opis upotrebe pretpristupne pomoći EU-a

Proračunski proces/priprema i usvajanje proračuna – članci 12. – 37.

Temelj državnog proračuna

- izvještaj o fiskalnoj politici
- strateški prioriteti Vlade
- nacrt strateškog plana
- fiskalna strategija
- ograničenje izdataka za matične korisnike proračuna

Proračunski cirkular za državu

- Ministarstvo financija podnosi proračunski cirkular matičnim korisnicima proračuna do 1. lipnja/juna
- sadržaj: ograničenja izdataka za sljedećih 5 godina, smjernice, vremensko ograničenje
- matični korisnici proračuna podnose cirkular u okviru kojeg se distribuiraju ograničenja izdataka za korisnike proračuna

Proračunski cirkular za općine

- Ministarstvo financija podnosi cirkular općinama do 30. rujna/septembra
- sadržaj: strateški prioriteti Vlade, makroekonomski indikatori, projicirani prihodi distribuirani između državnog i općinskog proračuna, parametri za alokaciju odobrenog udjela prihoda od PDV-a i informacije o namjenskim i blokiranim donacijama

Nacrti financijskih planova

- matični korisnici proračuna Ministarstvu financija podnose nacрте financijskih planova do 14. kolovoza/avgusta, a korisnici općinskog proračuna svoje nacрте financijskih planova podnose gradonačelniku
- Ministarstvo financija provjerava poštuje li nacrt financijskih planova smjernice iz cirkulara
- Vlada podnosi nacrt državnog proračuna Parlamentu do 15. listopada/oktobra, a Parlament/Vijeće ga usvaja do 25. prosinca/decembra

Nacionalni proračunski okvir – Zakon o proračunu

➤ Proračunski dokument (članci 22. – 25.)

Nacionalni proračunski okvir – Zakon o proračunu

➤ **Transparentnost** (članci 91. i 96.)

Proračunski dokument

Mjesečni i polugodišnji
izvještaji o izvršenju
proračuna središnje
razine vlasti

Skupni tromjesečni
izvještaji o provedbi
proračuna lokalnih jedinica
samouprave

Konsolidirani tromjesečni
izvještaji o izvršenju
proračuna opće vlade

Godišnji izvještaj o
proračunu; izvještaj o
reviziji državnog
odvjetništva

Proračunski portal za
građane
(budget.finance.gov.mk)

Portal za otvorene
financije
(open.finance.gov.mk)

Nacionalni proračunski okvir – Zakon o proračunu

➤ Transparentnost državnih poduzeća (članak 95.)

Godišnji financijski i
poslovni plan

Tromjesečni i
polugodišnji financijski
izvještaji

Tromjesečni izvještaji o
zaostalim plaćanjima

Godišnji financijski
izvještaj i izvještaj o
reviziji

Nacionalni proračunski okvir – Zakon o proračunu

➤ Integrirani informatički sustav za upravljanje javnim financijama (IFMIS) (članci 106. i 107.)

Ciljevi:

- ✓bolja učinkovitost i transparentnost procesa upravljanja javnim financijama njihovom centralizacijom na internetskoj i digitalno naprednoj dijeljenoj platformi;
- ✓poboljšana proračunska disciplina, sveobuhvatna evidencija i aktivni monitoring zaostalih plaćanja; i
- ✓bolja pravodobnost, automatizacija i sofisticiranost izvještavanja o izvršenju proračuna.

Osnovni moduli:

- ▶ planiranje proračuna;
- ▶ izvršenje proračuna;
- ▶ održavanje evidencija za potrebe sustava glavne knjige riznice i izvještavanja;
- ▶ upravljanje dugovanjima;
- ▶ uspostava i upravljanje propisanim registrima;
- ▶ spajanje s drugim automatskim sustavima za izmjenu podataka; i
- ▶ ostale potrebne sastavnice kojima se podržava provedba Zakona

Sljedeći koraci – planiranje proračuna

➤ Provedba Organskog zakona o proračunu

- ✓ podzakonski akti kojima se provodi novi OZP (članak 120.) donose se u roku od 24 mjeseca od donošenja OZP-a
- ✓ kontinuirana edukacija osoblja Ministarstva financija *twinning* projektom Instrumenta za prepristupnu pomoć EU-a pod nazivom „Jačanje proračunskog planiranja, izvršenja i unutarnjih kontrola“ o najboljim praksama u pogledu pravnih odredbi koje je potrebno provesti podzakonskim aktima, smjernicama, priručnicima itd.
- ✓ očekivani vremenski okvir provedbe: 1. tromjesečje 2023 – 4. tromjesečje 2024.
- ✓ tehnička podrška za izradu nacrtu podzakonskih akata, proračunske kategorizacije i razvoj indikatora učinka koju pruža Ministarstvo financija SAD-a

Hvala na pozornosti.